

ഇന്ത്യൻ ഭരണഘടന: അവകാശങ്ങളും കർത്തവ്വങ്ങളും

ഭാരതത്തിൻെറ ഭരണഘടന

ആമുഖം

ഭാരതത്തിലെ ജനങ്ങളായ നാം ഭാരതത്തെ ഒരു ¹ [പരമാധികാര സ്ഥിതിസമത്വ മതേതര ജനാധിപത്യ റിപ്പബ്ളിക്കായി] സംവിധാനം ചെയ്യുവാനും അതിലെ പൗരൻമാർക്കെല്ലാം:

സാമൂഹൃവും സാമ്പത്തികവും രാഷ്ട്രീയവും ആയ നീതിയും;

ചിന്തയ്ക്കും ആശയപ്രകടനത്തിനും വിശ്വാസത്തിനും മതനിഷ്ഠയ്ക്കും ആരാധനയ്ക്കും ഉള്ള **സ്വാതന്ത്ര്യവും** ;

പദവിയിലും അവസരത്തിലും **സമത്വവും** ; സംപ്രാപ്തമാക്കുവാനും ;

അവർക്കെല്ലാമിടയിൽ

വൃക്തിയുടെ അന്തസ്സും ²[രാഷ്ട്രത്തിൻെറ ഐകൃവും അഖണ്ഡതയും] ഉറപ്പുവരുത്തിക്കൊണ്ട് സാഹോദര്വം പുലർത്തുവാനും ;

സഗൗരവം തീരുമാനിച്ചിരിക്കയാൽ ;

നമ്മുടെ ഭരണഘടനാ നിർമ്മാണസഭയിൽ ഈ 1949 നവംബർ ഇരുപത്താറാം ദിവസം ഇതിനാൽ ഈ ഭരണഘടനയെ സ്വീകരിക്കുകയും നിയമമാക്കുകയും നമുക്കുതന്നെ പ്രദാനം ചെയ്യുകയും ചെയ്യുന്നു.

^{1. 1976-}ലെ ഭരണഘടന (നാൽപത്തിരണ്ടാം ദേദഗതി) ആക്ററ്,2-ാം വകുപ്പുപ്രകാരം "പരമാധികാര ജനാധിപത്യ റിപ്പബ്ളിക് " എന്നതിന് പകരം ചേർത്തത് (3-1-1977 മുതൽ പ്രാബല്യം).

^{2.} മേല്പറഞ്ഞ ആക്ററ്, 2-ാംവകുവ്വ പ്രകാരം "രാഷ്ട്രത്തിൻെറ ഐക്യം" എന്നതിനു പകരം ചേർത്തത് (3-1-1977 മുതൽ പ്രാബല്യം

ഇന്ത്യൻ ഭരണഘടനയുടെ ആമുഖമാണ് നിങ്ങൾ വായിച്ചത്. ആമുഖത്തിൽ ഇന്ത്യ ഒരു പരമാധികാര-സ്ഥിതിസമത്വ-മതേതര-ജനാധിപത്യ-റിപബ്ലിക് ആയിരിക്കുമെന്ന് പ്രഖ്യാപിക്കുന്നു. അതോടൊപ്പം ചില സാമൂഹിക-രാഷ്ട്രീയ-സാമ്പത്തിക ലക്ഷ്യങ്ങൾ ഉറപ്പുവരുത്തുമെന്ന് പ്രസ്താവിക്കുകയും ചെയ്യുന്നു. അവ ഏതെല്ലാമാണ്?

- സാമൂഹികവും സാമ്പത്തികവും രാഷ്ട്രീയവുമായ നീതി.
  - •

ആമുഖത്തിൽ വിഭാവനം ചെയ്ത ഈ ലക്ഷ്യങ്ങൾ കൈവരിക്കുന്നതിനുള്ള വൃവസ്ഥകൾ നമ്മുടെ ഭരണഘടനയിൽ ഉൾക്കൊള്ളിച്ചിട്ടുണ്ട്. അവയിൽ പ്രധാനപ്പെട്ടവ താഴെ കൊടുത്തിരിക്കുന്നു.

- മൗലികാവകാശങ്ങൾ
- നിർദേശകതത്ത്വങ്ങൾ
- മൗലികകർത്തവൃങ്ങൾ

മൗലികാവകാശങ്ങൾ

ജനാധിപത്യസമൂഹത്തിന്റെ അവിഭാജ്യഘടകമായ അവകാശങ്ങൾ ഇന്ത്യ ഉറപ്പുനൽകുന്നുണ്ട്. ഇവയിൽ ഏറ്റവും അനിവാര്യമായവ മൗലികാവകാശങ്ങൾ എന്ന പേരിൽ നമ്മുടെ ഭരണഘടനയുടെ III-ാം ഭാഗത്തിൽ (Part III) ഉൾപ്പെടുത്തിയിരിക്കുന്നു.

എന്തുകൊണ്ടാണ് ചില അവകാശങ്ങൾ മൗലികാവകാശങ്ങൾ എന്നറിയപ്പെടുന്നത്?

വൃക്തിക്ക് ഒരു കാരണവശാലും നിഷേധിക്കപ്പെടാൻ പാടില്ലാത്ത അവകാശ ങ്ങളാണ് മൗലികാവകാശങ്ങൾ. അവ വൃക്തിയുടെ സമ്പൂർണ വികാസത്തിന് ഒഴിച്ചുകൂടാനാവാത്തവയാണ്. അന്തസ്സുള്ള ജീവിതം നയിക്കുന്നതിന് അവ അതൃന്താപേക്ഷിതമാണ്. അതുകൊണ്ടുതന്നെ മൗലികാവകാശങ്ങൾക്കും അവയുടെ സംരക്ഷണത്തിനും ഒരു ജനാധിപതൃസമൂഹത്തിൽ വലിയ പ്രാധാന്യമുണ്ട്.

ബ്രിട്ടീഷ് ഭരണകാലത്ത് ഇന്ത്യക്കാർക്ക് പല അവകാശങ്ങളും നിഷേധിച്ചിരു ന്നതായി നിങ്ങൾ മനസ്സിലാക്കിയിട്ടുണ്ടല്ലോ. ഇന്ത്യൻ സ്വാതന്ത്ര്യസമര പ്രസ്ഥാനം പൗരന്മാർക്ക് അവകാശങ്ങൾ അനുവദിക്കണമെന്ന ആവശ്യം നിരന്തരമുന്നയിച്ചിരുന്നു. ഇതിൽ ഏറ്റവും പ്രധാനപ്പെട്ട ഒന്നാണ് 1928 ലെ നെഹ്റു കമ്മിറ്റി റിപ്പോർട്ട്. ഈ റിപ്പോർട്ട് ഇന്ത്യയിലെ ജനങ്ങൾക്ക് ഉറപ്പു നൽകേണ്ട അവകാശങ്ങളുടെ പട്ടിക സമർപ്പിക്കുകയുണ്ടായി. സ്വാതന്ത്ര്യ

സമരം ലക്ഷ്യം വച്ചതും നെഹ്റു കമ്മിറ്റി റിപ്പോർട്ട് നിർദേശിച്ചതുമായ

അവകാശങ്ങൾ അടിസ്ഥാനമാക്കിയാണ് ഭര ണഘടനാ നിർമാതാക്കൾ മൗലികാവ കാശങ്ങൾ തയാറാക്കിയത്. അമേരിക്കൻ ഭരണഘടനയിലെ അവകാശപ്പട്ടികയും നമ്മുടെ മൗലികാവകാശങ്ങൾ രൂപപ്പെടുത്തു ന്നതിൽ സ്വാധീനം ചെലുത്തിയിട്ടുണ്ട്.

ഇന്ത്യൻ ഭരണഘടനയിലെ മൗലികാവകാശ ങ്ങൾ ചിത്രത്തിൽ നിരീക്ഷിക്കു.

ആറ് മൗലികാവകാശങ്ങളാണ് ഇന്ത്യൻ ഭര ണഘടന പ്രദാനം ചെയ്യുന്നത്. അവ ഓരോന്നും വിശദമായി പരിശോധിക്കാം.

മൗലികാവകാശങ്ങൾ അന്തസ്സുള്ള ജീവിതം നയിക്കാൻ അനിവാര്യമാണ്. ചർച്ചചെയ്യുക.

സമത്വത്തിനുള്ള അവകാശം

മധ്യമപുരം ഗ്രാമത്തിലെ 'ജാതിമതിൽ' പൊളിക്കണമെന്ന് മനുഷ്യാവകാശ സംഘടനകൾ

ഡൽഹി : ഉത്തരേന്ത്യൻ ഗ്രാമമായ മധ്യമപുരത്ത് ദലിത് വിഭാഗങ്ങൾ മുന്നോക്കജാതിയിൽപ്പെട്ടവരുടെ താമസസ്ഥലത്ത് പ്രവേശിക്കുന്നതു തടയാനായി നിർമിച്ച മതിൽ പൊളി ക്കണമെന്ന് വിവിധ മനുഷ്യാവകാശ സംഘടനകൾ ഗവൺമെന്റിനോട് ആവശ്യപ്പെട്ടു.... മധ്യമപുരത്തെ വിവേചനങ്ങൾ ജാതിയിൽ മാത്രം ഒതുങ്ങിനിൽക്കുന്നില്ല. സ്ത്രീകൾക്ക് തെരുവുകളിലും ഹോട്ടലുകളിലും പ്രവേശനം നിഷേധിക്കുന്നതും മറ്റു ദേശത്തുള്ളവരെ നാട്ടിൽ പ്രവേശിപ്പി ക്കാത്തതും ഒക്കെ നേരത്തേതന്നെ വാർത്തയായിരുന്നു.....

എന്തൊക്കെ തരത്തിലുള്ള വിവേചനങ്ങളെക്കുറിച്ചാണ് വാർത്തയിൽ പ്രതിപാ ദിക്കുന്നത്?

- ജാതി അടിസ്ഥാനത്തിലുള്ള വിവേചനം.
- സ്ത്രീ-പുരുഷ അസമത്വം
- ജനനസ്ഥലത്തിന്റെ അടിസ്ഥാനത്തിലുള്ള വിവേചനം

ഇതുപോലുള്ള നിരവധി അസമത്വങ്ങളും വിവേചനങ്ങളും നിലനിൽക്കുന്ന സമൂഹമാണ് നമ്മുടേത്. ഇങ്ങനെയുള്ള സാമൂഹിക അസമത്വങ്ങൾ

നിയമത്തിനുമുന്നിൽ സമത്വം

നിലവിലുള്ള നിയമവ്യവസ്ഥയ്ക്കു മുന്നിൽ എല്ലാ പൗരന്മാരും സമന്മാരാണ് എന്നാണ് നിയമത്തിനുമുന്നിൽ സമത്വം എന്നതുകൊണ്ട് ഉദ്ദേശിക്കുന്നത്. ഒരു വ്യക്തിയുടെ ഔദ്യോഗികപദവിയോ അധികാരങ്ങളോ എന്തുതന്നെ യായാലും അയാൾ നിയമവ്യവസ്ഥയ്ക്ക് അതീതനല്ല.

സ്ഥാനപ്പേരുകൾ നിർത്തലാക്കൽ

ബ്രിട്ടീഷ് ഭരണകാലത്ത് അവരുടെ താൽപ്പരു ങ്ങൾ സംരക്ഷിക്കാൻ സഹായിക്കുന്ന ഇന്ത്യ ക്കാരായ ഉദ്യോഗസ്ഥർക്ക് സ്ഥാനപ്പേരുകളും പദ വി കളു ം നൽകി യി രു ന്നു. സാമ്രാ ജ്യത്വതാൽപ്പര്യം സംരക്ഷിക്കുന്നതിനുവേണ്ടി ഇത്തരം പദവികൾ ദുരുപയോഗം ചെയ്യുന്ന തിനെ ഇന്ത്യൻ ദേശീയപ്രസ്ഥാനം എതിർത്തി രുന്നു. ഇത്തരം സ്ഥാനപ്പേരുകൾ അസമത്വ ത്തിനു കാരണമാകുന്നതിനാൽ ഇന്ത്യൻ ഭര ണഘടന സ്ഥാനപ്പേരുകൾ നിർത്തലാക്കി. അവസാനിപ്പിക്കാനും സമത്വം ഉറപ്പുവരുത്താനും വേണ്ടിയാണ് സമത്വത്തിനുള്ള അവകാശം നിലകൊ ള്ളുന്നത്.

സമത്വത്തിനുള്ള അവകാശത്തിൽ ഉൾക്കൊള്ളിച്ചി ട്ടുള്ള ആശയങ്ങൾ താഴെപ്പറയുന്നു:

- നിയമത്തിനുമുന്നിൽ സമത്വം ഉറപ്പാക്കൽ.
- ജാതി, മതം, വർഗം, ലിംഗം, ജനനസ്ഥലം എന്നിവയുടെ അടിസ്ഥാനത്തിലുള്ള വിവേ ചനം നിരോധിക്കൽ.
- പൊതുനിയമനങ്ങളിൽ അവസരസമത്വം ഉറപ്പാക്കൽ.
- തൊട്ടുകൂടായ്മ നിർത്തലാക്കൽ.
- സ്ഥാനപ്പേരുകൾ നിർത്തലാക്കൽ.

എന്നാൽ സ്ത്രീകൾ, കുട്ടികൾ, പിന്നാക്കവിഭാഗങ്ങൾ എന്നിവർക്ക് പ്രത്യേക പരിഗണന നൽകുന്നത് സമത്വത്തിനുള്ള അവകാശത്തിന് എതിരല്ല. നേരെ മറിച്ച്, പ്രത്യേക പരിഗണന നൽകുന്നതുവഴി അസമത്വം ഒഴിവാക്കാനും സമത്വം സ്ഥാപിക്കാനും കഴിയും.

സമത്വം കൈവരിക്കുന്നതിനുവേണ്ടി ഗവൺമെന്റു കൾ സ്വീകരിച്ചിട്ടുള്ള പ്രധാന നടപടികൾ കണ്ടെത്തി പട്ടിക വിപുലീകരിക്കുക.

- 1955 ലെ തൊട്ടുകൂടായ്മ നിരോധനനിയമം.
- •
- ١.

സ്വാതന്ത്ര്യത്തിനുള്ള അവകാശം

ഭരണഘടനാ ശിൽപ്പിയായ ഡോ. അംബേദ്കർ ജനങ്ങളെ അഭിസംബോധന ചെയ്യുന്നതിന്റെയും പ്രസംഗം കേൾക്കുന്നതിനായി ജനങ്ങൾ സമാധാനപരമായി സമ്മേളിച്ചിരിക്കുന്നതിന്റെയും ചിത്രമാണ് കൊടുത്തിട്ടുള്ളത്. ഇവ രണ്ടും ഇന്ത്യൻ ഭരണഘടന ഉറപ്പുനൽകുന്ന സ്വാതന്ത്ര്യങ്ങളുമായി ബന്ധപ്പെട്ടതാണ്. ഏതെല്ലാമാണ് അവ?

- സംസാരത്തിനും ആശയപ്രകടനത്തിനുമുള്ള സ്വാതന്ത്ര്യം.
- ആയുധങ്ങൾ കൂടാതെ സമാധാനപരമായി സമ്മേളിക്കാനുള്ള സ്വാതന്ത്ര്യം.

ഇതുകൂടാതെ,

- സംഘടനകൾ രൂപീകരിക്കാനുള്ള സ്വാതന്ത്ര്യം.
- ഇന്ത്യയിലെവിടെയും സഞ്ചരിക്കാനുള്ള സ്വാതന്ത്ര്യം.
- ഇന്ത്യയിലെ വിടെയും താമ സിക്കാ നുള്ള സ്വാതന്ത്ര്യം.
- ഏതു തൊഴിലിലും വ്യാപാര-വാണിജു പ്രവർത്തനങ്ങളിലും ഏർപ്പെടുന്നതിനുള്ള സ്വാതന്ത്ര്യം.
- ജീവനും വൃക്തിസ്വാതന്ത്ര്യത്തിനുമുള്ള സംരക്ഷ ണം.
- ആറുമുതൽ പതിനാലു വയസ്സു വരെയുള്ള എല്ലാ കുട്ടികൾക്കും നിർബന്ധിതവും സൗജന്യവുമായ വിദ്യാഭ്യാസത്തിനുള്ള അവകാശം.
- അന്യായമായ അറസ്റ്റിനും തടങ്കലിനും എതിരായി സംരക്ഷണം

ജീവന്റെയും വ്വക്തിസ്വാതന്ത്ര്യ ത്തിന്റെയും സംരക്ഷണം

ഭരണഘടന അനുസരിച്ച് നിയമാനുസൃത നട പടിയിലൂടെയല്ലാതെ ഒരു വ്യക്തിയുടെ ജീവനോ സ്വാതന്ത്ര്യമോ ഹനിക്കപ്പെടരുത്. ഈ അവകാശം അടിയന്തരാവസ്ഥ ക്കാലത്തും നിഷേധിക്കാൻ പാടില്ല. ഭരണാ ധികാരികളുടെ ഏകാധിപത്യ പ്രവണതകളെ തടയാൻ ഈ അവകാശം ജനങ്ങളെ സഹാ യിക്കുന്നു.

എന്നിവ സ്വാതന്ത്ര്യത്തിനുള്ള അവകാശത്തിൽ ഉൾപ്പെടുന്നു. സ്വാതന്ത്ര്യത്തിനുള്ള അവകാശത്തിന് ഒരു ജനാധിപത്യരാജ്യത്തിൽ വലിയ പ്രാധാന്യമുണ്ട്. മുകളിൽ സൂചിപ്പിച്ച മൗലികസ്വാതന്ത്ര്യങ്ങൾ ഇന്ത്യയിൽ ജനാധി പത്യസംസ്കാരത്തെ ശക്തിപ്പെടുത്താൻ സഹായിച്ചിട്ടുണ്ട്. അതേസമയം ഇവയെല്ലാം നിയന്ത്രണവിധേയവുമാണ്. രാജ്യത്തിന്റെ ഐക്യത്തിനും സമാധാനാന്തരീക്ഷത്തിനും ഭീഷണിയുണ്ടാവുന്ന തരത്തിൽ ഈ സ്വാതന്ത്ര്യം അനുഭവിക്കാൻ കഴിയില്ല.

സ്വാതന്ത്ര്യത്തിനുള്ള അവകാശം ജനാധിപത്വസംസ്കാരത്തെ ശക്തിപ്പെടുത്തുന്നു – വിലയിരുത്തുക.

ചുഷണത്തിനെതിരായുള്ള അവകാശം

ചിത്രങ്ങൾ നിരീക്ഷിക്കൂ. എന്തെല്ലാം കാര്യങ്ങളാണ് ഇതിൽനിന്നു മനസിലാ വുന്നത്?

- തൊഴിലിടങ്ങളിൽ പണിയെടുക്കുന്ന കുട്ടികളുടെ ചിത്രമാണിത്.
- •

ബാലവേല ഉൾപ്പെടെ പലതരത്തിലുള്ള ചൂഷണങ്ങളും ഇന്ത്യയിൽ നില നിൽക്കുന്നുണ്ട്. അടിമത്തത്തിന് സമാനമായ സാമ്പത്തികചൂഷണങ്ങൾ നമുക്ക് ചുറ്റും കാണാൻ കഴിയും. ഇത്തരത്തിലുള്ള ചൂഷണങ്ങൾ നിരോധിക്കുന്നതിനും അന്തസ്സുള്ള ജീവിതം നയിക്കാൻ പ്രാപ്തമാക്കുന്നതിനും വേണ്ടിയുള്ള അവകാശമാണ് ചൂഷണത്തിനെതിരായുള്ള അവകാശം.

ഈ അവകാശപ്രകാരം :

- നിർബന്ധിത തൊഴിൽ, മനുഷൃക്കച്ചവടം എന്നിവ നിരോധി ച്ചിരിക്കുന്നു.
- വ്യവസായശാലകളിലും മറ്റ് അപകടകരമായ മേഖലകളിലും കുട്ടികളെ ജോലിക്ക് നിയോഗിക്കുന്നത് നിരോധിച്ചിരിക്കുന്നു.

ചൂഷണത്തിനെതിരായുള്ള അവകാശം ഏതൊക്കെ രീതിയിലാണ് പൗരന്മാരെ സംരക്ഷിക്കുന്നത്? ചർച്ച ചെയ്യുക.

മതസ്വാതന്ത്ര്യത്തിനുള്ള അവകാശം

"ധാരാളം മതങ്ങളുള്ള ഇന്ത്വയിലെപ്പോലെ ഒരു രാജ്വത്തെ ഗവൺമെന്റിന് ആധുനിക കാലഘട്ടത്തിൽ മതേതരത്വത്തിൽ അധിഷ്ഠിതമായല്ലാതെ പ്രവർത്തിക്കാൻ സാധ്വമല്ല. നമ്മുടെ ഭരണഘടന മതേതര സങ്കൽപ്പത്തിൽ അധിഷ്ഠിതമായതും മതസ്വാതന്ത്ര്വം അനുവദിക്കുന്നതുമാണ്."

ജവഹർലാൽ നെഹ്റു

ആധുനിക ഇന്ത്യയുടെ ശില്പിയായ ജവഹർലാൽ നെഹ്റുവിന്റെ വാക്കുകൾ ശ്രദ്ധിച്ചല്ലോ.

എന്താണ് മതേതരത്വം എന്നതുകൊണ്ട് അർഥമാക്കുന്നത്? ഇന്ത്യക്ക് ഒരു ഔദ്യോഗിക മതമില്ല. ഒരു മതത്തേയും ഇന്ത്യ പ്രോത്സാഹി പ്പിക്കുന്നുമില്ല. എന്നാൽ മതസ്വാതന്ത്ര്യം ഭരണഘടന ഉറപ്പുനൽകുന്നു. മതസ്വാതന്ത്ര്യത്തിനുള്ള അവകാശം താഴെ പറയുന്നവ ഉറപ്പു നൽകുന്നു.

- സാതന്ത്രമായി ഏതു മതത്തിലും വിശാസിക്കുന്നതിനും ആചരിക്കുന്നതിനും പ്രചരിപ്പിക്കുന്നതിനുമുള്ള അവകാശം.
- മതവിഭാഗങ്ങൾക്ക് മത-ജീവകാരുണ്യ സ്ഥാപനങ്ങൾ സ്ഥാപി ക്കുന്നതിനും നോക്കിനടത്തുന്നതിനുള്ള സ്വാതന്ത്ര്യം.

 ഏതെങ്കിലും പ്രത്യേക മതത്തിന്റെ പ്രോത്സാഹനത്തിനുവേണ്ടി നികുതികൾ കൊടുക്കാൻ നിർബന്ധിക്കുന്നതിനെതിരായ അവകാശം. അതേസമയം ഗവൺമെന്റ് നടത്തുന്നതോ ഗവൺമെന്റിന്റെ സഹായം സ്വീകരിക്കുന്നതോ ആയ വിദ്യാഭ്യാസസ്ഥാപനങ്ങളിൽ മതബോധനം നടത്താനോ മതാചാരങ്ങൾ നിർബന്ധമാക്കാനോ പാടുള്ളതല്ല.

മതസ്വാതന്ത്ര്യത്തിനുള്ള അവകാശം മതേതരത്വത്തെ പ്രോത്സാഹിപ്പിക്കു ന്നതെങ്ങനെ? ചർച്ചചെയ്യുക.

സാംസ്കാരികവും വിദ്യാഭ്യാസപരവുമായ അവ

കാശങ്ങൾ

നൽകിയിരിക്കുന്ന പത്രവാർത്തകൾ ശ്രദ്ധിക്കൂ. ന്യൂനപക്ഷ വിഭാഗങ്ങളുടെ അവകാശങ്ങളു മായി ബന്ധപ്പെട്ട വാർത്തകളാണിവ.

ഇന്ത്യ വൈവിധ്യങ്ങളുടെ നാടാണല്ലോ. വൈവിധ്യങ്ങളെ അംഗീകരിക്കുകയും ബഹുമാ നിക്കുകയും ചെയ്യേണ്ടത് രാജ്യത്തിന്റെ ഐക്യത്തിനും പുരോഗതിക്കും അനിവാര്യ മാണ്. കൂടാതെ ജനാധിപത്യം ശക്തിപ്പെടുത്തുന്നതിനും വൈവിധ്യങ്ങളെ

സംരക്ഷിക്കേണ്ടതുണ്ട്. അതുകൊണ്ടുതന്നെ ന്യൂനപക്ഷ താൽപ്പര്യസംരക്ഷ ണത്തിന് നമ്മുടെ ഭരണഘടന മുഖ്യപരിഗണന നൽകുന്നുണ്ട്. ന്യൂനപക്ഷ വിഭാഗങ്ങളുടെ അവകാശങ്ങൾ സംരക്ഷിക്കുന്നതിനാണ് സാംസ്കാരികവും വിദ്യാഭ്യാസപരവുമായ അവകാശങ്ങൾ ഭരണഘടനയിൽ ഉൾപ്പെടുത്തിയിരി ക്കുന്നത്.

ഇതനുസരിച്ച് ന്യൂനപക്ഷങ്ങൾക്ക് താഴെ പറയുന്നവ ഉറപ്പു വരുത്തുന്നു:

- അവരുടെ ഭാഷ, ലിപി, സംസ്കാരം എന്നിവയുടെ സംരക്ഷണം.
- മത-ഭാഷാ ന്യൂനപക്ഷങ്ങൾക്ക് സ്വന്തം ഇഷ്ടപ്രകാരം വിദ്യാഭ്യാസ സ്ഥാപനങ്ങൾ ആരംഭിക്കുന്നതിനുള്ള അവകാശം.

സാംസ്കാരികവും വിദ്യാഭ്യാസപരവുമായ അവകാശം രാജ്യത്തിന്റെ സാംസ്കാരികപുരോഗതിയെ സഹായിക്കുന്നു-ചർച്ചചെയ്യുക.

ഭരണഘടനാപരമായ പരിഹാരം

കാണാനുള്ള അവകാശം

മൗലികാവകാശങ്ങളെക്കുറിച്ച് നിങ്ങൾ മനസ്സിലാക്കിയല്ലോ. ഏതെങ്കിലും മൗലികാവകാശങ്ങൾ ലംഘിക്കപ്പെട്ട സാഹചര്യം നിങ്ങളുടെ ശ്രദ്ധയിൽപ്പെട്ടിട്ടുണ്ടോ? മൗലികാവകാശങ്ങൾ ലംഘിക്കപ്പെട്ടാൽ അതിനുള്ള പരിഹാരമാർഗങ്ങളും ഉണ്ടാവേണ്ടതല്ലേ?

മൗലികാവകാശങ്ങൾ നിഷേധിക്കപ്പെട്ടാൽ അവ പരിഹരിക്കുന്നതിനുള്ള മാർഗങ്ങളും ഭരണഘടന തന്നെ നിർദേശിക്കുന്നുണ്ട്. ഇത് ഭരണഘടനാ പരമായ പരിഹാരം കാണാനുള്ള അവകാശം എന്നറിയപ്പെടുന്നു. ഒരു വ്യക്തിക്ക് മൗലികാവകാശങ്ങൾ ലംഘിക്കപ്പെട്ടാൽ അവ പുനസ്ഥാപിക്കുന്നതിന് സുപ്രീം കോടതിയെയോ ഹൈക്കോടതിയെയോ നേരിട്ട് സമീപിക്കാനുള്ള അവകാശമാണ് ഭരണഘടനാപരമായ പരിഹാരം കാണാനുള്ള അവകാശം. ഇപ്രകാരം മൗലികാവകാശങ്ങൾ പുനസ്ഥാപിക്കാൻ വേണ്ടി കോടതികൾ പുറപ്പെടുവിക്കുന്ന ഉത്തരവുകൾ റിട്ട് എന്ന പേരിൽ അറിയപ്പെടുന്നു.

ഭരണഘടനാപരമായ പരിഹാരം കാണാനുള്ള അവകാശത്തെക്കുറിച്ച് ഭരണ ഘടനാശില്പി ഡോ.ബി.ആർ. അംബേദ്കർ പറഞ്ഞ വാക്കുകൾ ശ്രദ്ധിക്കു.

ഡോ. ബി.ആർ. അംബേദ്കർ

"ഈ ഭരണഘടനയിൽ ഏറ്റവും പ്രധാനപ്പെട്ട വകുപ്പ് ഏതാണെന്ന് ചോദിച്ചാൽ, എന്റെ ഉത്തരം ഭരണഘടനാപരമായ പരിഹാരം കാണാനുള്ള അവകാശം എന്നാണ് . ഇത് ഇന്ത്യൻ ഭരണഘടനയുടെ ഹൃദയവും ആത്മാവുമാണ്".

റിടുകൾ

മൗലികാവകാശസംരക്ഷണത്തിനായി അഞ്ചു തരത്തിലുള്ള റിട്ടുകൾ പുറപ്പെടുവിക്കാൻ സുപ്രീം കോടതിക്കും ഹൈക്കോടതി കൾക്കും അധികാരമുണ്ട്. ഹേബിയസ് കോർപസ്, മാൻഡമസ്, ക്വോ വാറന്റോ, സെർഷ്യോററൈ, പ്രൊഹിബിഷൻ എന്നിവ യാണ് അവ. ഈ വാക്കുകളിൽനിന്ന് ഭരണഘടനാപരമായ പരിഹാരം കാണാനുള്ള അവകാശത്തിന്റെ പ്രസക്തിയും പ്രാധാന്യവും നമുക്ക് മനസ്സിലാക്കാം.

ഭരണഘടനാപരമായ പരിഹാരം കാണാനുള്ള അവകാശത്തിന്റെ പ്രാധാന്വം വിശകലനം ചെയുക.

താഴെ കൊടുത്ത പട്ടികയിൽ എ കോളത്തിൽ നൽകിയിരിക്കുന്നവ ഏത് മൗലികാവകാശവുമായി ബന്ധപ്പെട്ടതാണെന്ന് ബി കോളത്തിൽ പൂരിപ്പിക്കുക.

എ	ബി
• അഭിപ്രായപ്രകടനത്തിനുള്ള അവകാശം	• സ്വാതന്ത്ര്യത്തിനുള്ള അവകാശം
• മതപ്രചാരണത്തിനുള്ള അവകാശം	
• സംഘടന രൂപീകരിക്കാനുള്ള അവകാശം	
• ഭാഷ സംരക്ഷിക്കാനുള്ള അവകാശം	
• അന്യായമായ അറസ്റ്റിൽനിന്നു	
സംരക്ഷണം	
• സ്ത്രീ-പുരുഷ വിവേചനം ഇല്ലാതാക്കൽ	
• സമത്വം നിഷേധിക്കപ്പെട്ടാൽ കോടതിയെ	
സമീപിക്കാനുള്ള അവകാശം	
• കുട്ടികൾക്ക് അപകടകരമായ തൊഴിൽ	
സാഹചര്യങ്ങളിൽനിന്നുള്ള സംരക്ഷണം	

നിർദേശകതത്ത്വങ്ങൾ

തന്നി രിക്കുന്ന കൊളാഷ് ശ്രദ്ധിക്കൂ. ഏതൊക്കെ മേഖലകളാണ് കൊളാഷിൽ പ്രതി പാദിക്കുന്നത്?

- പരിസ്ഥിതിസംരക്ഷണം
- •
- •

ജനക്ഷേമം മുൻനിർത്തി മേൽ സൂചിപ്പിച്ചതു പോലുള്ള പരിപാടികൾ ആവിഷ്കരിച്ച് നടപ്പിലാക്കാൻ ഭരണഘടന കേന്ദ്ര-സംസ്ഥാന ഗവൺമെന്റുകളോട് നിർദേശിക്കുന്നുണ്ട്. ഇത്തരം നിർദേശങ്ങൾ ഭരണഘട നയുടെ IV-ാം ഭാഗത്ത് (Part IV) നിർദേശകതത്തിങ്ങൾ എന്ന പേരിൽ ഉൾപ്പെടുത്തിയിരിക്കുന്നു. ഒരു ക്ഷേമ രാഷ്ട്രം സൃഷ്ടിക്കുന്നതിനു സഹായകമാകുന്ന സാമൂഹിക-സാമ്പത്തിക-രാഷ്ട്രീയ പരിപാടികളാണ് നിർദേശകതത്തിങ്ങളിൽ ഉൾക്കൊള്ളിച്ചിരിക്കുന്നത്. പേര് സൂചിപ്പിക്കുന്നതുപോലെ ഇവയെല്ലാം നിർദേശങ്ങളാണ്. നയരൂപീകരണവേളയിലും പദ്ധതിനടത്തിപ്പിലും രാഷ്ട്രം പരിഗണിക്കേണ്ടതും നടപ്പിലാക്കേണ്ടതുമായ നിർദേശ

പ്ലാസ്റ്റിക് മാലിന്വസംസ്കരണത്തിന് കർമപരിപാടി ആവിഷ്കരിച്ചു

ഖാദി ഉൽപ്പന്നങ്ങൾക്ക് ഗവൺമെന്റ് റിബേറ്റ് പ്രഖ്യാപിച്ചു

പാൻമസാലകൾ നിരോധിച്ചു

നിർദേരകതത്ത്വങ്ങളിൽപ്പെടുന്ന ചില ഇനങ്ങൾ

- സൗജന്യ നിയമസഹായം
- സ്ത്രീക്കും പുരുഷനും തുലൃജോലിക്ക് തുലൃവേതനം.
- പട്ടികജാതി-പട്ടികവർഗ വിഭാഗങ്ങളുടെ വിദ്യാഭ്യാസ-സാമ്പത്തിക താൽപ്പര്യങ്ങൾ സംരക്ഷിക്കൽ.
- അന്താരാഷ്ട്ര സമാധാനവും സുരക്ഷിത താവും ഉറപ്പുവരുത്തൽ.

ങ്ങളാണിവ. മൗലികാവകാശങ്ങളിൽ ഉൾപ്പെടുത്താൻ സാധിക്കാതിരുന്ന ചില അവകാശങ്ങളും നിർദേശകതത്തിങ്ങളിൽ ഉൾപ്പെടുത്തിയിട്ടുണ്ട്. നിർദേശക തത്തിങ്ങൾ സംരക്ഷിച്ചു കിട്ടുന്നതിന് കോടതിയെ സമീപിക്കാൻ കഴിയില്ല. നമ്മുടെ രാഷ്ട്രപിതാവായ മഹാത്മാഗാന്ധിയുടെ ആശയങ്ങൾ പലതും നിർദേശകതത്തിങ്ങളിൽ ഉൾപ്പെടുത്തിയിട്ടുണ്ട്. അവയിൽ ചിലത് താഴെ സൂചിപ്പിക്കുന്നു.

- ഗ്രാമ-പഞ്ചായത്ത് സംഘടിപ്പിക്കൽ.
- കുടിൽവ്യവസായം പ്രോത്സാഹിപ്പിക്കൽ.
  - ലഹരിവസ്തുക്കളുടെ നിരോധനം.

എല്ലാ ജനങ്ങളുടെയും ക്ഷേമം ലക്ഷ്യമാക്കി നയങ്ങൾ ആവിഷ്ക്കരിക്കുകയും നടപ്പിലാക്കു കയും ചെയ്യുന്ന രാഷ്ട്രമാണ് ക്ഷേമരാഷ്ട്രം. ക്ഷേമരാഷ്ട്രങ്ങൾ ജനങ്ങളുടെ സർവതോ മുഖമായ ഉന്നമനം ലക്ഷ്യമിട്ട് ജനങ്ങൾക്ക് സംരക്ഷണവും സേവനവും ലഭ്യമാക്കുന്നു. പൊതുവിഭവങ്ങളുടെ വിതരണം, വിദ്യാഭ്യാ സം, പൊതുജനാരോഗ്യം എന്നിവ ഒരു ക്ഷേമ രാഷ്ട്രം ഉറപ്പുവരുത്തുന്നു. അവകാശസംരക്ഷണത്തിനായുള്ള മൗലികാവകാശ ങ്ങളും ക്ഷേമരാഷ്ട്രം സ്ഥാപിക്കുന്നതിനായുള്ള നിർദേശകതത്ത്വങ്ങളും തമ്മിൽ അഭേദ്യമായ ബന്ധമുണ്ട്. മൗലികാവകാശങ്ങൾ പൂർണമായ അർഥ ത്തിൽ സാക്ഷാൽക്കരിക്കണമ്മ്കിൽ നിർദേശകതത്ത്വ ങ്ങൾ കൂടി നടപ്പിലാക്കേണ്ടതുണ്ട്. ഗവൺമെന്റിന്റെ പ്രവർത്തനങ്ങളെ വിലയിരുത്താനും മെച്ചപ്പെടുത്താനും സഹായകമായ മാനദണ്ഡങ്ങൾ എന്ന നിലയിൽ നിർദേശകതത്ത്വങ്ങളുടെ പ്രാധാന്യം ആർക്കും നിഷേധിക്കാനാവില്ല.

നിർദേശകതത്ത്വങ്ങൾ നിർവചിക്കുക. അവയുടെ പോധാന്വം വിശദീകരിക്കുക.

ഗവൺമെന്റ് നടപ്പിലാക്കിയിട്ടുള്ള നിർദേശകതത്ത്വങ്ങൾ കണ്ടെത്തി പട്ടിക പ്പെടുത്തുക.

മൗലിക കർത്തവ്യങ്ങൾ

താഴെ കൊടുത്ത ചെക്ക് ലിസ്റ്റ് പൂർത്തീകരിക്കുക.

ദേശീയഗാനം ആലപിക്കുമ്പോൾ എഴുന്നേറ്റു നിൽക്കാറുണ്ട്.

ഉണ്ട് ഇല്ല

ചരിത്രസ്മാരകങ്ങൾ സംരക്ഷിക്കപ്പെടേണ്ടതാണെന്ന തിരിച്ചറിവുണ്ട്.

ഉണ്ട് ഇല്ല

ജനങ്ങൾക്കിടയിൽ സൗഹാർദം വളർത്താൻ ശ്രമിക്കാറുണ്ട്.

ഉണ്ട് ഇല്ല

രാഷ്ട്രത്തിന്റെ ഐക്യവും അഖണ്ഡതയും കാത്തുസൂക്ഷിക്കാറുണ്ട്.

ഉണ്ട് ഇല്ല

പരിസ്ഥിതി സംരക്ഷിക്കാൻ ശ്രമിക്കാറുണ്ട്.

ഉണ്ട് ഇല്ല

48

മുകളിൽ നൽകിയിരിക്കുന്ന ചെക്ക്ലിസ്റ്റിൽ നാം നിർവഹിക്കേണ്ടുന്ന ചില കടമകളാണ് സൂചിപ്പിക്കുന്നത്. മൗലികാവകാശങ്ങൾ അനുഭവിക്കു ന്നതോടൊപ്പം മൗലികകർത്തവൃങ്ങളും നിർവഹിക്കേണ്ടതുണ്ട്.

ഭരണഘടനയുടെ ഭാഗം IV A യിലാണ് മൗലികകർത്തവൃങ്ങളെക്കുറിച്ച് പ്രതിപാദിക്കുന്നത്. രാഷ്ട്രത്തിന്റെ ഐക്യവും അഖണ്ഡതയും കാത്തുസൂക്ഷി ക്കുന്നതിന് പൗരന്മാർ രാഷ്ട്രത്തോട് ചില കടമകൾ നിറവേറ്റേണ്ടതുണ്ട്. ഈ കടമകളാണ് മൗലികകർത്തവൃങ്ങൾ എന്ന പേരിൽ അറിയപ്പെടുന്നത്. രാഷ്ട്രം നമുക്ക് അവകാശങ്ങളും സംരക്ഷണവും പ്രദാനം ചെയ്യുമ്പോൾ തിരിച്ച് ഭരണഘടനയെ പരിപാലിക്കേണ്ടതും പൗരന്മാർക്കിടയിൽ സൗഹാർദം വളർത്തേണ്ടതും രാഷ്ട്രത്തിന്റെ നിലനിൽപ്പിനു സഹായകമാകേണ്ടതും നമ്മുടെ ചുമതലയാണ്. ഇപ്രകാരം മൗലികകർത്തവ്യങ്ങൾ നിറവേറ്റുന്നതിലൂടെ ഒരു മെച്ചപ്പെട്ട സമൂഹം നിർമിക്കാനും അതിന്റെ ഫലങ്ങൾ സമൂഹത്തിൽ എല്ലാവർക്കും ഉറപ്പുവരുത്താനും കഴിയും. ചുരുക്കത്തിൽ, മൗലിക കർത്തവ്യങ്ങൾ ഓരോ വ്യക്തിയും അവരവരോടുതന്നെ കാണിക്കുന്ന ഉത്തരവാദിത്വമാണെന്ന് പറയാം.

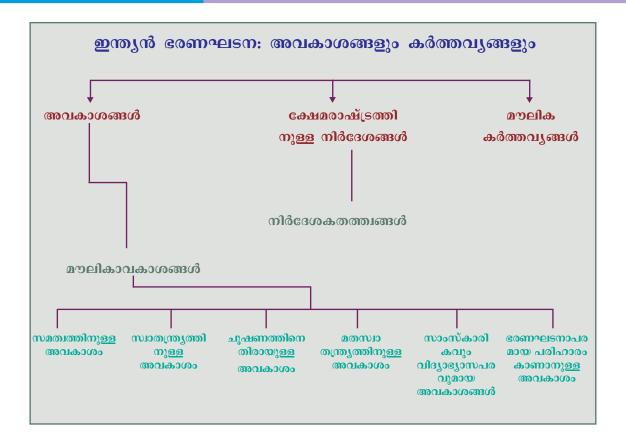
മൗലിക കർത്തവ്യങ്ങൾ ഓരോരുത്തരും അവരവരോടു തന്നെ കാണിക്കേണ്ട ഉത്തരവാദി ത്വമാണ്– വിശകലനം ചെയ്യു.

മൗലികകർത്തവ്യങ്ങൾ ഉൾകൊള്ളുന്ന ചാർട്ട് തയാറാക്കുക.

മൗലികാവകാശങ്ങളും നിർദേശകതത്തിങ്ങളും മൗലികകർത്തവൃങ്ങളും നാം ചർച്ചചെയ്തല്ലോ. നമ്മുടെ രാഷ്ട്രത്തിന്റെയും സമൂഹത്തിന്റെയും നില നിൽപ്പിൽ ഇവ മൂന്നും നിർണായക സ്വാധീനം ചെലുത്തുന്നുണ്ട്. മൗലികാ വകാശങ്ങളിലൂടെയും നിർദേശകതത്തിങ്ങളിലൂടെയും പരമാവധി സ്വാതന്ത്ര്യവും ജനക്ഷേമവും ഉറപ്പുവരുത്താൻ രാഷ്ട്രം ശ്രമിക്കുന്നു. അതോടൊപ്പം രാഷ്ട്രത്തോട് നാം പാലിക്കേണ്ട കടമകൾ മൗലിക കർത്തവൃങ്ങളിലൂടെ നിർദേശിക്കുകയും ചെയ്യുന്നു. മൗലികാവകാശങ്ങൾ ഉറപ്പു വരുത്തുകയും നിർദേശകതത്തിങ്ങൾ നടപ്പിലാക്കുകയും ജനങ്ങൾ മൗലികകർത്തവൃങ്ങൾ നിർവഹിക്കുകയും ചെയ്യുന്നതിലൂടെ മാത്രമേ രാഷ്ട്രത്തിന് ഐകൃവും പുരോഗതിയും കൈവരിക്കാൻ കഴിയൂ.

വിലമിരുത്താം

- 🝑 മൗലികാവകാശങ്ങൾ നിർവചിക്കുക.
- ഇന്ത്യയുടെ മൗലികാവകാശങ്ങൾ രൂപപ്പെടുത്തുന്നതിൽ സ്വാധീനം ചെലുത്തിയ ഭരണഘടന ഏതു രാജ്യത്തിന്റേതാണ്?
   (അമേരിക്ക, ബ്രിട്ടൻ, ഫ്രാൻസ്)
- ഇന്ത്യൻ ഭരണഘടന വ്യക്തികൾക്ക് ഉറപ്പുനൽകുന്ന മൗലികാ വകാശങ്ങൾ ഏതെല്ലാം?
- ചില അവകാശങ്ങൾ മാത്രം മൗലികാവകാശങ്ങൾ എന്നറി യപ്പെടുന്നത് എന്തുകൊണ്ട്?
- സമത്വത്തിനുള്ള അവകാശത്തിൽ ഉൾപ്പെടുന്ന പ്രധാന ആശയങ്ങൾ ഏതെല്ലാം?
- സ്വാതന്ത്ര്യത്തിനുള്ള മൗലികാവകാശം ഉറപ്പുനൽകുന്ന വിവിധ അവകാശങ്ങൾ ഏതെല്ലാം? അവയുടെ പ്രാധാന്യം വിലയിരുത്തുക.
- ആറു വയസു മുതൽ പതിനാല് വയസു വരെയുള്ള എല്ലാ കുട്ടികൾക്കും സൗജന്യവും നിർബന്ധിതവുമായ വിദ്യാഭ്യാസം ഏത് മൗലികാവകാശത്തിന്റെ ഭാഗമാണ്.?
   (സാംസ്കാരികവും വിദ്യാഭ്യാസപരവുമായ അവകാശം, സമത്വത്തി നുള്ള അവകാശം, സ്വാതന്ത്ര്യത്തിനുള്ള അവകാശം)
- ചൂഷണത്തിനെതിരായുള്ള അവകാശം ഏതെല്ലാം മേഖലകളിലാണ് സംരക്ഷണം നൽകുന്നത്?
- മതസാതന്ത്രൃത്തിനുള്ള അവകാശം വിശദമാക്കുക. അവ എങ്ങനെയാണ് മതേതരത്വം സംരക്ഷിക്കുന്നതെന്ന് വിശകലനം ചെയ്യുക.
- ഏതു മൗലികാവകാശമാണ് തൊട്ടുകൂടായ്മ നിരോധിക്കുന്നത്?
  (ചൂഷണത്തിനെതിരായുള്ള അവകാശം, സമത്വത്തിനുള്ള അവകാശം, മതസ്വാതന്ത്ര്യത്തിനുള്ള അവകാശം)
- ന്യൂനപക്ഷങ്ങളുടെ അവകാശങ്ങളെക്കുറിച്ചു പ്രതിപാദിക്കുന്ന മൗലികാവകാശം ഏതാണ്?
   (സമത്വത്തിനുള്ള അവകാശം, സാംസ്കാരികവും വിദ്യാഭ്യാസ പരവുമായ അവകാശം, മതസ്വാതന്ത്ര്യത്തിനുള്ള അവകാശം)
- സാംസ്കാരികവും വിദ്യാഭ്യാസപരവുമായ അവകാശങ്ങൾ എങ്ങനെയാണ് ന്യൂനപക്ഷ താൽപ്പര്യം സംരക്ഷിക്കുന്നതെന്ന് വിശദീകരിക്കുക.
- ഭരണഘടനാപരമായ പരിഹാരം കാണാനുള്ള അവകാശം എന്നതുകൊണ്ട് അർഥമാക്കുന്നതെന്ത്?
- ഭരണഘടനയുടെ ഹൃദയവും ആത്മാവും എന്ന് ഡോ. ബി.ആർ.
  അംബേദ്കർ വിശേഷിപ്പിച്ച മൗലികാവകാശം ഏതെന്ന് കണ്ടെത്തി
  അതിന്റെ പ്രാധാന്യം വിലയിരുത്തുക.

താഴെ കൊടുത്തിരിക്കുന്ന വസ്തുതകളെ തുടർന്നുവരുന്ന പട്ടിക യിൽ ക്രമീകരിക്കുക. സ്വാതന്ത്ര്യത്തിനുള്ള അവകാശം, വില്ലേജ്–പഞ്ചായത്ത് രൂപീകരിക്കൽ, രാജ്യത്തിന്റെ ഐക്യവും അഖണ്ഡതയും കാത്തുസൂക്ഷിക്കുക, സാംസ്കാരികവും വിദ്യാഭ്യാസപരവുമായ അവകാശങ്ങൾ, ലഹരി വസ്തുക്കളുടെ നിരോധനം, ചരിത്രസ്മാരകങ്ങൾ സംരക്ഷിക്കുക, അന്താരാഷ്ട്ര സമാധാനവും സുരക്ഷിതത്വവും ഉറപ്പുവരുത്തുക.

മൗലികാവകാശങ്ങൾ	നിർദേശകതത്ത്വങ്ങൾ	മൗലികകർത്തവൃങ്ങൾ

- റിട്ടുകൾ എന്നാൽ എന്ത്? അവയുടെ പ്രാധാന്യം വിലയിരുത്തുക?
- നിർദേശകതത്ത്വങ്ങൾ വിശദീകരിക്കുക. അവ എങ്ങനെയാണ് ഗവൺമെന്റിന്റെ പ്രവർത്തനങ്ങളെ വിലയിരുത്തുന്നതിനുള്ള മാനദ ണ്ഡമാകുന്നതെന്ന് വിശകലനം ചെയ്യുക.
- മൗലികകർത്തവ്യങ്ങൾ എന്നാൽ എന്ത്?

തുടർപ്രവർത്തനങ്ങൾ

- മൗലികാവകാശലംഘനങ്ങളുമായി ബന്ധപ്പെട്ട പത്രവാർത്തകൾ ശേഖരിച്ച് ആൽബം തയാറാക്കുക.
- വിദ്യാർഥികളുടെ അവകാശങ്ങളും കർത്തവൃങ്ങളും ഉൾപ്പെടുത്തി ഒരു ചുവർപത്രിക തയാറാക്കുക.
- ഗവൺമെന്റ് നടപ്പിലാക്കിയിട്ടുള്ള നിർദേശകതത്താങ്ങൾ പട്ടികപ്പെ ടുത്തുക.